2025/1451

16.7.2025

DECIZIA (PESC) 2025/1451 A CONSILIULUI

din 15 iulie 2025

în sprijinul eforturilor de prevenire și de combatere a proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW) și de muniție aferentă, precum și a impactului acestora asupra continentelor americane – Faza III

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 28 alineatul (1) și articolul 31 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) Strategia UE împotriva armelor de foc, a armelor de calibru mic și a armamentului ușor ilicite și a muniției aferente din 2018, intitulată „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor” (denumită în continuare „Strategia UE privind SALW”), stabilește orientări pentru acțiunea Uniunii în domeniul armelor de calibru mic și al armamentului ușor (SALW).

(2) La nivel regional, Strategia UE privind SALW angajează Uniunea și statele sale membre să ajute alte țări să își îmbunătățească gestionarea și securitatea stocurilor deținute de stat prin consolidarea cadrelor legislative și administrative de la nivel național, precum și a instituțiilor care reglementează aprovizionarea legitimă a forțelor de apărare și de securitate cu SALW și muniție, precum și gestionarea stocurilor aferente.

(3) Strategia UE privind SALW subliniază faptul că Uniunea va căuta sinergii cu statele americane și cu organizațiile regionale relevante pentru a reduce proliferarea și traficul ilicite de SALW, în vederea diminuării violenței armate și a activităților infracționale.

(4) Organizația Statelor Americane (OAS) funcționează drept secretariat al Convenției interamericane împotriva fabricării ilicite și a traficului ilicit de arme de foc, muniții, explozivi și alte materiale conexe (CIFTA) și coordonează și pune în aplicare inițiative regionale de combatere a SALW ilicite pe continentele americane.

(5) Uniunea a susținut anterior OAS prin Deciziile (PESC) 2018/2010 ([1]) și (PESC) 2022/847 ([2]) ale Consiliului în sprijinul activităților de combatere a proliferării ilicite și a traficului ilicit de SALW și de muniție aferentă, precum și a impactului acestora în America Latină și în zona Caraibilor,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) În contextul punerii în aplicare a Strategiei UE privind SALW, scopul prezentei decizii este de a aborda problema violenței armate pe continentele americane. În acest scop, Uniunea finanțează proiectul descris în anexă, al cărui obiectiv este de a combate proliferarea și traficul ilicit de arme de foc și muniții, precum și de a împiedica accesul la arme de foc în comunitățile puternic afectate.

(2) Obiectivele prezentei decizii sunt:

(a) consolidarea cadrelor de reglementare pentru a aborda traficul de arme de foc pe continentele americane;

(b) intensificarea schimbului de cunoștințe și informații în ceea ce privește traficul de arme de foc și proliferarea ilicită a SALW pe continentele americane;

([1]) Decizia (PESC) 2018/2010 a Consiliului din 17 decembrie 2018 de sprijinire a combaterii proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic, de armament ușor (SALW) și de muniție și a impactului acestora în America Latină și în zona Caraibilor în contextul Strategiei UE împotriva armelor de foc, armelor de calibru mic și armamentului ușor ilicite și a muniției aferente „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor” (JO L 322, 18.12.2018, p. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/2010/oj).

([2]) Decizia (PESC) 2022/847 a Consiliului din 30 mai 2022 în sprijinul eforturilor de prevenire și de combatere a proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW) și de muniție aferentă, precum și a impactului acestora asupra continentelor americane (JO L 148, 31.5.2022, p. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/847/oj).

(c) îmbunătățirea capacităților statului de gestionare a ciclului de viață al SALW și al muniției, reducând riscul de deturnare către piața ilicită;

(d) consolidarea sistemelor naționale de urmărire sistematică a SALW ilicite;

(e) reducerea factorilor de risc asociați violenței armate la nivel comunitar; și

(f) consolidarea cooperării subregionale prin elaborarea și punerea în aplicare a foii de parcurs subregionale privind armele de foc.

(3) O descriere detaliată a proiectului figurează în anexa la prezenta decizie.

Articolul 2

(1) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant") este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.

(2) Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a proiectului menționat la articolul 1 este asigurată de OAS.

(3) OAS își îndeplinește atribuțiile sub responsabilitatea Înaltului Reprezentant. În acest scop, Înaltul Reprezentant încheie acordurile necesare cu OAS.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a proiectului finanțat de Uniune este de 4 055 956 EUR.

(2) Cheltuielile finanțate din valoarea de referință prevăzută la alineatul (1) sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului general al Uniunii.

(3) Comisia supraveghează gestionarea corectă a cheltuielilor menționate la alineatul (2). În acest scop, Comisia încheie acordul de finanțare necesar cu OAS. Acordul de finanțare prevede că OAS trebuie să asigure vizibilitatea contribuției Uniunii, într-un mod corespunzător în raport cu valoarea acesteia.

(4) Comisia depune eforturile necesare pentru a încheia acordul de finanțare menționat la alineatul (3) cât mai curând posibil după intrarea în vigoare a prezentei decizii. Comisia informează Consiliul cu privire la eventualele dificultăți survenite în cursul acestui proces și cu privire la data încheierii acordului de finanțare.

Articolul 4

(1) Înaltul Reprezentant raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii, pe baza unor rapoarte descriptive periodice întocmite de OAS. Rapoartele respective stau la baza evaluării care urmează să fie realizată de Consiliu.

(2) Comisia raportează cu privire la aspectele financiare ale proiectului menționat la articolul 1.

Articolul 5

(1) Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

(2) Prezenta decizie expiră la 36 de luni de la data încheierii acordului de finanțare menționat la articolul 3 alineatul (3). Cu toate acestea, prezenta decizie expiră la șase luni de la data intrării sale în vigoare în cazul în care niciun acord nu a fost încheiat în perioada respectivă.

Adoptată la Bruxelles, 15 iulie 2025.

Pentru Consiliu

Președintele

K. KALLAS

ANEXĂ

Proiect în sprijinul eforturilor de prevenire și de combatere a proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW) și de muniție aferentă, precum și a impactului acestora asupra continentelor americane –

Etapa a III-a

1. **Context**

Continentele americane continuă să fie regiunea cea mai violentă din lume, cu costuri economice, sociale și umane ridicate, fiind afectate în special populațiile cele mai vulnerabile. Potrivit celui mai recent studiu global privind omuciderile, în 2021 regiunea a înregistrat cea mai ridicată rată regională a omuciderilor, de 15 la 100 000 de locuitori, comparativ cu media de la nivel mondial de 5,8 la 100 000 de locuitori ([1]). Deși s-au înregistrat progrese în reducerea ratei omuciderilor—de la 17,2 la 100 000 de locuitori în 2017 ([2])—una din trei omucideri la nivel mondial are încă loc pe continentele americane. În plus, aproape 70 % din acestea sunt comise cu o armă de foc ([3]). Este deci esențial să se consolideze capacitatea țărilor din America Latină și regiunea Caraibilor de a combate violența armată.

La violența armată în regiune contribuie mai mulți factori. Proliferarea ilicită a armelor și muniției, în special în contextul unei inegalități ridicate, al excluziunii sociale și al lipsei accesului la servicii publice și la metode pașnice de soluționare a conflictelor, pune în pericol securitatea comunității. În plus, grupuri infracționale organizate amenință stabilitatea țărilor din America Latină și regiunea Caraibilor prin alimentarea pieței ilicite a armelor pe rute ilegale care exploatează permeabilitatea frontierelor și supravegherea insuficientă a lanțului legal al armelor de foc și al muniției. Pentru a combate în mod eficace violența armată pe continentele americane, politici cuprinzătoare trebuie să acorde prioritate controlului fluxurilor ilicite de arme de foc și de muniție și combaterii factorilor de risc la nivelul comunității printr-o abordare dublă care vizează atât oferta, cât și cererea de arme de foc și de muniție ilicite.

Regiunea dispune deja de un cadru pentru consolidarea controalelor asupra ciclului de viață al armelor de foc și al muniției. Convenția CIFTA, semnată în 1997 și ratificată de 31 de țări de pe continentele americane, rămâne un mecanism esențial de cooperare regională pentru prevenirea, combaterea și eradicarea fabricării și traficului ilicit de arme de foc, muniție și explozivi. CIFTA stabilește obligații juridice referitoare la gestionarea pe tot parcursul vieții a armelor de foc și a muniției, reducând nivelul deturnării de la utilizatorii legitimi și combătând traficul de arme de foc. Este însă necesar să se intensifice eforturile de punere în aplicare a dispozițiilor convenției. În pofida eforturilor autorităților, regiunea continuă să se confrunte cu numeroase provocări în punerea în aplicare a acestor politici concepute pentru a garanta că numai utilizatorii autorizați au acces la arme de foc și muniție.

Dificultatea inițială este lipsa datelor necesare pentru a înțelege nuanțele fenomenului din fiecare țară și pentru a identifica lacunele în ceea ce privește capacitățile instituționale. De asemenea, țările nu dispun de legislație, resurse umane și echipamente pentru a controla comerțul legal cu arme de foc și muniție și utilizarea legitimă a acestora. Deși marcarea armelor de foc a progresat, capacitatea sistemelor de ținere a evidenței este limitată. Majoritatea sistemelor încă utilizează suportul de hârtie sau sunt fragmentate, fără integrarea datelor. În practică, odată ce o societate de securitate civilă sau privată obține o licență pentru deținerea unei arme de foc, nu există o unitate sau personal desemnate pentru a verifica respectarea condițiilor de acordare a licenței. Supravegherea arsenalelor deținute de stat este, de asemenea, laxă. Forțele militare și de securitate nu aplică sistematic protocoale de gestionare a stocurilor, ceea ce face să crească probabilitatea deturnării armelor de foc și a muniției către piața ilicită, precum și riscul unor situații neprevăzute de explozii în depozite.

De asemenea, este relativ ușor ca armele de foc și muniția să fie deturnate în cursul transferurilor internaționale. Autoritățile de acordare a licențelor, autoritățile vamale și agențiile de frontieră nu dispun de canalele necesare pentru a comunica în timp real și a urmări circulația efectivă a mărfurilor. Absența echipamentelor, inclusiv a aparatelor cu raze X, și lipsa de pregătire a personalului de frontieră îngreunează procesele de verificare și interzicere a armelor de foc și a muniției ascunse.

([1]) UNODC, Global Study on Homicide [Studiu global privind omuciderile], 2023, https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/GSH23_ExSum.pdf.

([2]) UNODC, Global Study on Homicide [Studiu global privind omuciderile], 2019, https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/global-study-on-homicide.html.

([3]) UNODC, Global Study on Homicide [Studiu global privind omuciderile], 2023, https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/GSH23_ExSum.pdf.

Răspunsul justiției penale este, de asemenea, insuficient. Unele țări nu dispun încă de unități specializate pentru anchetarea și urmărirea penală a traficului de arme de foc. Absența protocoalelor și resurselor pentru anchetarea în legătură cu armele de foc recuperate subminează anchetele penale care ar putea depista originea armelor de foc, ar putea face legătura dintre acestea și locul săvârșirii unor infracțiuni și ar putea scoate la lumină rețele de trafic ilicit.

Nu numai că lipsesc capacitățile statelor de gestionare a ofertei de arme de foc și muniție care să garanteze că numai utilizatorii autorizați au acces la acestea, ci sunt limitate și capacitățile instituționale menite să combată cererea ilicită de arme de foc și muniție și factorii de risc care împiedică o cultură a păcii la nivel comunitar.

Pentru a aborda aceste provocări, începând din 2019, cu finanțare din partea Uniunii Europene (Decizia PESC 2018/2010 a Consiliului și Decizia PESC 2022/847 a Consiliului), Departamentul pentru securitate publică al Organizației Statelor Americane (DPS/OAS) oferă, în cadrul Programului de asistență pentru controlul armelor și muniției (PACAM), asistență tehnică amplă statelor din America Latină și regiunea Caraibilor pentru a-și consolida politicile de combatere și prevenire a traficului de arme de foc și muniție. PACAM este mecanismul operațional al OAS de sprijinire a statelor membre ale OAS în combaterea violenței armate prin consolidarea capacității acestora de a respecta și de a pune în aplicare dispozițiile instrumentelor internaționale, cum ar fi Convenția interamericană împotriva fabricării ilicite și a traficului ilicit de arme de foc, muniție, explozivi și alte materiale conexe (CIFTA), Programul de acțiune al ONU (PdA) și Tratatul privind comerțul cu arme (TCA). PACAM sprijină statele membre ale OAS, la cererea acestora, printr-o abordare pe mai multe niveluri:

— Sprijin legislativ pentru îmbunătățirea cadrului normativ privind armele de foc.

— Asistență tehnică adaptată, orientată spre nevoi și durabilă și consolidarea capacităților în ceea ce privește diversele aspecte ale gestionării pe tot parcursul vieții a armelor de foc și a muniției.

— Promovarea de inițiative preventive de consolidare a rezilienței comunității împotriva violenței armate prin intermediul metodologiei OASIS și de reducere a accesului neautorizat la arme de foc.

Din ianuarie 2019 până în iulie 2024 punerea în aplicare a celor două decizii PESC ale Consiliului a generat în regiune rezultate semnificative, de care au beneficiat 28 de țări din America Latină și regiunea Caraibilor prin diverse componente:

— Elaborarea foii de parcurs a Americii Centrale pentru prevenirea proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de foc și muniție, adoptată de țările din America Centrală în februarie 2025.

— Asistență legislativă pentru șapte țări în vederea consolidării cadrului lor normativ privind armele de foc.

— Formarea a peste 3 400 de membri ai personalului de la nivel național din 28 de țări în ceea ce privește bunele practici și standardele în materie de securitate fizică și gestionare a stocurilor, marcare și evidență a armelor de foc și distrugerea armelor de foc și a muniției.

— Sprijin pentru 16 țări în ceea ce privește marcarea armelor de foc, inclusiv prin donarea de mașini de marcare.

— Distrugerea a peste 219 tone de muniție și a 85 000 de arme de calibru mic și piese de armament ușor confiscate, învechite sau în surplus în șase țări.

— Îmbunătățiri în materie de securitate pentru 16 zone de depozitare a armelor de foc și a muniției în opt țări.

— Dezvoltarea unui software de control al inventarului pentru armele de foc și muniția din stocurile instituționale, utilizat de 15 instituții din nouă țări.

— Dezvoltarea unui mecanism de comunicare regională privind transferurile legale de arme de foc și muniție, inclusiv a unei soluții naționale pentru țările care încă utilizează sisteme pe suport de hârtie pentru a-și gestiona procesele de acordare a licențelor.

— Consolidarea abilităților de viață a 2 600 de tineri expuși riscurilor din Honduras și Peru prin participare la cursuri de orchestră și cor după programul școlar.

— Înființarea unui centru de referință pentru victimele violenței comise cu arme de foc în Honduras, care a oferit sprijin psihosocial unui număr de peste 160 de persoane și a organizat activități de informare pentru a crește gradul de conștientizare.

— Formarea a peste 300 de actori comunitari din El Salvador, Honduras și Peru în materie de prevenire a violenței și acordare de asistență victimelor.

— Participarea a peste 2 800 de cetățeni din Honduras și Peru la activități de informare și la evenimente de prevenire a violenței în vederea promovării unei culturi a păcii.

Prin colaborarea cu Uniunea Europeană s-au înregistrat progrese semnificative în combaterea traficului de arme de foc în regiune. Unele țări au participat la componentele regionale ale proiectului, cum ar fi mecanismele de coordonare și atelierele, în timp ce pentru un grup-nucleu de state impactul a fost unul cuprinzător.

În pofida acestor progrese, este încă necesar să se continue asistența pe termen lung a țărilor pentru a susține bunele practici. Experiența DPS/OAS a arătat că sprijinul tehnic și operațional continuu, adaptat și bazat pe nevoi, pe termen lung, este esențial pentru o punere în aplicare sistematică și pentru asumarea la nivel național a unor politici complexe precum controlul armelor de foc. Această nouă etapă va ține seama de importanța strategiilor pe termen lung pentru a genera schimbări semnificative și durabile la nivelul politicilor și condițiilor de securitate.

Etapa a III-a va include noi elemente care se bazează pe progresele înregistrate în etapele I și II, cum ar fi asistența specifică pentru îmbunătățirea practicilor de urmărire și prevenirea utilizării armelor de foc și a incidentelor în școli. În acești cinci ani am creat condiții pentru introducerea acestor noi elemente, ceea ce necesită o relație directă și strânsă cu autoritățile guvernamentale și un dialog deschis despre provocările și nevoile lor. Așadar, etapa a III-a nu numai că va contribui la sustenabilitatea asistenței oferite în ultimii cinci ani, ci va fi și un pas înainte către combaterea violenței armate pe continentele americane.

2. **Abordare tehnică**

În această fază, DPS/OAS va continua să investească într-o abordare globală care combină strategii de prevenire a violenței armate și de control al armelor de foc pentru a combate atât cererea, cât și oferta neautorizată de arme de foc și muniție prin intermediul a cinci obiective concrete:

1. **Consolidarea cadrelor de reglementare pentru combaterea traficului de arme de foc pe continentele americane**

Una dintre componentele acțiunii se concentrează asupra consolidării cadrelor juridice naționale pentru garanta că acestea sprijină activitățile operaționale de control al armelor de foc și includ toate dispozițiile obligatorii ale reglementărilor internaționale. Aceasta implică extinderea disponibilității standardelor și orientărilor privind aspecte-cheie ale prevenirii violenței armate și ale gestionării armelor de foc și a muniției pe tot parcursul vieții, precum și facilitarea accesului autorităților naționale și al personalului tehnic.

În etapa anterioară, DPS/OAS a elaborat trei noi orientări (distrugerea SALW, PSSM a SALW și prevenirea violenței bazate pe gen cu utilizarea abuzivă a armelor de foc), care au fost aprobate de comitetul consultativ al CIFTA și integrate în corpul de documente complementare pentru a ghida aplicarea convenției. În această etapă, DPS/OAS va continua acest efort prin dezvoltarea orientărilor CIFTA privind programele de predare voluntară a armelor și a standardelor de siguranță și securitate pentru societățile private de securitate. Aceste subiecte sunt extrem de relevante pentru regiune. Cantități semnificative de arme de foc circulă în comunitățile puternic afectate, făcând necesară sensibilizarea cu privire la riscurile pe care le prezintă și încurajarea predării lor pentru a promova o cultură a păcii și a soluționării pașnice a conflictelor. În plus, societățile private de securitate continuă să se extindă în America Latină și în regiunea Caraibilor, milioane de agenți de pază înarmați prestând diverse servicii de securitate. Este esențial să se reglementeze utilizarea armelor de foc și a muniției de către societățile private de securitate pentru a reduce nivelul de deturnare și utilizare abuzivă a armelor de foc aflate în posesia lor.

Pe lângă aceasta, vom extinde și vom continua să diseminăm Platforma emisferică de cunoaștere privind armele de foc, dezvoltată în etapa a II-a. Această platformă este un registru centralizat de informații și date privind traficul de arme de foc în America. Ea cuprinde un spațiu public cu o bibliotecă de publicații din domeniu și un instrument de căutare care permite utilizatorilor să filtreze standarde în funcție de interes (cum ar fi domeniul de aplicare, nivelul de recomandare etc.). Ea include și un spațiu privat pentru utilizatorii înregistrați din diverse țări, care cuprinde un forum pentru schimbul de informații, un registru al autorităților și un instrument pentru transmiterea pe cale electronică a rapoartelor lor bienale privind punerea în aplicare a CIFTA. Aceste informații sunt apoi disponibile în tablouri de bord în vederea evaluării capacităților și lacunelor statului în ceea ce privește punerea în aplicare a convenției.

2. **Intensificarea schimbului de cunoștințe și informații privind traficul de arme de foc și proliferarea ilicită a SALW pe continentele americane**

Recunoscând necesitatea generării continue de date pentru a înțelege mai bine caracteristicile traficului de arme de foc în regiune și pentru a identifica principalele lacune în ceea ce privește capacitățile instituționale, DPS/OAS urmărește să sporească disponibilitatea instrumentelor generatoare de cunoștințe în cadrul CIFTA. Vom oferi formare personalului național în ceea ce privește modul de colectare și sistematizare a datelor privind traficul de arme de foc prin trei seminare subregionale. Statelor li se va acorda, de asemenea, sprijin individualizat pentru a le ajuta să completeze și să transmită chestionarul privind punerea în aplicare a CIFTA, care include variabile specifice pentru evaluarea capacităților statului pe baza criteriilor de referință disponibile (inclusiv CIFTA, MOSAIC, IATG și alte standarde).

În parteneriat cu UNIDIR, vom efectua o analiză aprofundată a capacităților statului de gestionare a ciclului de viață al SALW și al muniției, utilizând metodologia UNIDIR. Această analiză va permite statelor să pună în aplicare strategii specifice pentru a elimina lacunele identificate.

3. **Îmbunătățirea capacităților statului de gestionare a ciclului de viață al SALW și al muniției, reducând riscul de deturnare către piața ilicită**

La nivel operațional, DPS/OAS va continua să consolideze capacitățile naționale de gestionare a stocurilor instituționale și de reducere a riscului de pierdere, furt și deturnare de arme și muniție. Aceasta va include formare și asistență specifică privind securitatea fizică și gestionarea stocurilor (PSSM), cuprinzând teme ca siguranța, securitatea, contabilizarea, depozitarea, transportul și manipularea armelor și muniției, precum și distrugerea armelor de foc și a muniției confiscate, excedentare sau învechite. În ceea ce privește PSSM, vom continua să aplicăm metodologia elaborată în etapele anterioare pentru a forma operatorii naționali în vederea evaluării condițiilor din zonele de depozitare. Pe baza evaluării nevoilor, vom efectua îmbunătățiri minore ale infrastructurii și securității acestor depozite. În plus, vom continua să oferim asistență cuprinzătoare pentru procesele de distrugere, oferind echipamente, mentorat și formare, precum și certificare, pentru a asigura conformitatea cu standardele internaționale. Această asistență tehnică va fi integrată în activități de consolidare a capacităților (formare, seminare, ateliere) pentru a consolida durabilitatea în gestionarea pe tot parcursul vieții a armelor și muniției.

4. **Consolidarea sistemelor naționale de urmărire sistematică a SALW ilicite**

Prin sprijinul oferit în etapele anterioare, în special în ceea ce privește marcarea și ținerea evidenței, au fost identificate lacune semnificative în practicile sistematice de urmărire și sistemele de gestionare a informațiilor. Aceste lacune afectează capacitatea funcționarilor responsabili cu aplicarea legii de a detecta modele de trafic, de a preveni deturnările și de a consolida cooperarea între țări. Pentru a soluționa această problemă și a valorifica relațiile stabilite cu autoritățile, DPS/OAS introduce o nouă componentă în etapa a III-a, care vizează consolidarea sistemelor naționale de urmărire sistematică a SALW ilicite. Această inițiativă va fi pusă în aplicare în parteneriat cu INTERPOL, având în vedere experiența vastă a acestei instituții pe această temă cu agențiile de aplicare a legii. Această componentă include un seminar regional pentru promovarea schimbului de informații între țările din America Latină și regiunea Caraibilor pe tema urmăririi sistematice. De asemenea, vom oferi asistență tehnică cuprinzătoare unei țări alese special, ca inițiativă-pilot, inclusiv dezvoltarea unui protocol de recuperare a armelor de foc, cu proceduri operaționale, fluxuri de lucru și procese standard pentru a garanta că armele de foc recuperate sunt triate (având în vedere criteriile prioritare de urmărire și anchetare), urmărite și fac obiectul unor anchete, precum și desfășurarea unui grup operativ pentru a sprijini personalul național în punerea în aplicare a protocolului și în urmărirea armelor de foc dintr-un eșantion selectat. Aceasta include elaborarea de rapoarte de informații pentru a sprijini activitatea poliției.

5. **Reducerea factorilor de risc asociați violenței armate la nivel comunitar**

DPS/OAS va continua să adopte o abordare globală în prevenirea la nivel comunitar a violenței comise cu arme de foc, cu politici focalizate care consideră că grupurile cu risc ridicat sunt victime ale violenței armate și autori ai acesteia. Aceasta include punerea în aplicare într-o țară a metodologiei OASIS a DPS/OAS, care cuprinde organizarea de cursuri de muzică după programul școlar în vederea dezvoltării abilităților de viață ale tinerilor expuși riscurilor; oferirea de sprijin psihosocial și promovarea de activități de sensibilizare la nivelul comunității prin intermediul unui centru de referință pentru victimele violenței armate și formarea actorilor comunitari în prevenirea violenței armate. În plus, un alt aspect asupra căruia se va concentra etapa a III-a va fi prevenirea violenței legate de armele de foc în școli prin organizarea de cursuri de formare destinate cadrelor didactice și personalului școlar cu privire la strategii de prevenire, intervenție și asistență pentru victimele violenței legate de armele de foc. În completare, se vor organiza ateliere destinate jurnaliștilor și influencerilor pentru a îmbunătăți informarea despre violența legată de armele de foc, cu scopul de a opri implicarea în astfel de cazuri și repetarea lor. De asemenea, vom continua să ne bazăm pe progresele din etapa a II-a, oferind formare formatorilor pentru a disemina cunoștințe și bune practici privind prevenirea violenței pe criterii de gen care implică arme de foc. În sfârșit, având în vedere activitatea inițială din etapa a II-a, vom oferi asistență tehnică pentru campanii de sensibilizare și programe de predare voluntară a armelor pentru a reduce circulația ilicită a armelor de foc în comunitățile puternic afectate.

6. **Consolidarea cooperării subregionale prin elaborarea și punerea în aplicare a foii de parcurs subregionale privind armele de foc**

În etapa a II-a a cooperării, DPS/OAS, în coordonare cu UN-LiREC și cu Sistemul de integrare central-americană (SICA), a reușit să elaboreze foaia de parcurs a Americii Centrale pentru prevenirea proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de foc și muniție. În etapa a III-a, DPS/OAS va crea un mecanism de monitorizare pentru a sprijini punerea în aplicare a foii de parcurs a Americii Centrale privind armele de foc, așa cum a fost mandatată de Adunarea Generală a Organizației Statelor Americane ([4]). Structura mecanismului de monitorizare va fi definită împreună cu statele participante, ținând seama de învățămintele desprinse și de bunele practici din celelalte foi de parcurs, inclusiv de următoarele:

— crearea unui cadru de monitorizare și evaluare pentru foaia de parcurs, inclusiv desemnarea de puncte focale de monitorizare și evaluare și dezvoltarea unei platforme web prin care statele să raporteze cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește foaia de parcurs;

— acordarea de asistență statelor pentru colectarea evaluărilor de referință, inclusiv sprijin tehnic pentru pregătirea statelor în utilizarea cadrului de monitorizare și evaluare, precum și sprijin pentru colectarea datelor necesare;

— organizarea de reuniuni anuale ale statelor în urma adoptării foii de parcurs;

— reuniuni periodice ale partenerilor de implementare, ale autorităților guvernamentale și ale donatorilor (separat și împreună);

— ateliere și asistență tehnică la nivel național pentru ca țările să elaboreze planuri naționale de acțiune, având în vedere obiectivele generale ale foii de parcurs, inclusiv formare, cursuri de sensibilizare și mentorat individual pentru țări.

Prin etapa a III-a, DPS/OAS va promova elemente-cheie ale mecanismului de monitorizare, cum ar fi organizarea unei reuniuni anuale, crearea cadrului de monitorizare și evaluare și sprijinirea unor țări cu evaluări de referință și planuri naționale de acțiune. DPS/OAS va solicita și contribuții suplimentare din partea donatorilor pentru a consolida cadrul de punere în aplicare a foii de parcurs a Americii Centrale privind armele de foc.

În plus, având în vedere interesul țărilor andine (Bolivia, Columbia, Ecuador și Peru) de a aborda problema traficului de arme de foc într-o manieră mai coerentă și mai integrată, datorită nevoilor specifice ale subregiunii (afectată de dinamica locală a bandelor, a fluxurilor de droguri și a mineritului ilegal), în etapa a III-a DPS/OAS va iniția procesul de elaborare a foii de parcurs andine privind armele de foc. În această fază inițială vom inventaria nevoile și prioritățile țărilor și vom elabora un proiect al foii de parcurs prin organizarea de ateliere naționale și regionale cu participarea reprezentanților autorităților. De asemenea, vom încerca să găsim alte surse de finanțare pentru a completa resursele Uniunii Europene și pentru a reuși să adoptăm foaia de parcurs în etapa a III-a.

Rezumat și metoda de punere în aplicare

Prin abordarea acestor domenii multiple, acțiunea urmărește să răspundă simultan nevoilor țărilor și să promoveze schimbări durabile pe termen lung. Activitățile de consolidare a controlului armelor de foc și de reducere a ofertei de arme de foc vor fi completate cu măsuri preventive de reducere a cererii în comunitățile puternic afectate de violența armată.

DPS/OAS, prin intermediul PACAM, va coordona și va pune în aplicare acțiunea în colaborare cu alte agenții și autorități naționale. Utilizând forurile politice și canalele de comunicare ale OAS, DPS/OAS va identifica țările care au nevoie de sprijin și va colabora cu acestea pentru a crea planuri de asistență adaptate. Acest proiect va adopta o abordare specifică și adaptată fiecărei țări, recunoscând că necesitățile și lacunele variază. Nu toate țările vor beneficia de sprijin în toate componentele proiectului; în schimb, DPS/OAS va continua să utilizeze metodologia de succes a PACAM: inventarierea necesităților, colaborarea cu autoritățile, crearea de planuri de asistență, desfășurarea de misiuni. DPS/OAS va participa și la mecanismele de coordonare pentru a evita suprapunerea activităților, cum ar fi sprijinirea în continuare a țărilor din regiunea Caraibilor prin intermediul foii de parcurs a regiunii Caraibilor privind armele de foc.

([4]) „27. Să solicite SMS, prin DPS și în cadrul Programului de asistență pentru controlul armelor și munițiilor (PACAM), care este un program voluntar: a) să sprijine dezvoltarea și punerea în aplicare a foii de parcurs a Americii Centrale pentru prevenirea proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de foc și muniție în coordonare cu SICA și cu Centrul regional al ONU pentru pace, dezarmare și dezvoltare în America Latină și în regiunea Caraibilor (UN-LiREC), inclusiv crearea unui mecanism care să monitorizeze progresele și să promoveze coordonarea efectivă între guverne, partenerii de implementare și donatori;" (AG/RES. 3009-LIII-O/23, adoptată la 23 iunie 2023).

Perspectiva de gen și a drepturilor omului

Având în vedere diferitele efecte ale conflictelor armate asupra persoanelor vulnerabile, etapa a III-a va continua să aibă o perspectivă de gen și a drepturilor omului. Aceasta include integrarea femeilor la toate nivelurile de punere în aplicare a proiectului și încurajarea participării egale a femeilor la activitățile acestuia. Activitățile de prevenire a violenței se vor concentra asupra nevoilor în materie de siguranță și securitate ale femeilor și fetelor în cadrul comunităților lor și asupra participării lor la identificarea de soluții la aceste provocări. În plus, componentele se vor concentra exclusiv pe combaterea violenței de gen.

7. **Obiectiv general**

Consolidarea capacității statelor din America Latină și regiunea Caraibilor de a combate violența armată în regiune prin controlul proliferării și traficului ilicit de arme de foc și muniție, precum și prevenirea recurgerii la arme de foc în comunitățile puternic afectate.

8. **Descrierea strategiilor de intervenție ale proiectului**

Obiectivul 1: Consolidarea cadrelor de reglementare pentru a aborda traficul de arme de foc pe continentele americane

Activități

— Acordarea de asistență tehnică țărilor pentru revizuirea legislației și a cadrului normativ ținând seama de standardele internaționale și de armonizarea internă a mandatelor, precum și de integrarea unei perspective de gen;

— Elaborarea de orientări ale CIFTA pentru formularea, planificarea, punerea în aplicare și evaluarea programelor voluntare de predare a armelor;

— Elaborarea de orientări ale CIFTA cuprinzând recomandări privind standardele de siguranță și securitate care trebuie respectate de societățile private de securitate pentru a evita deturnarea SALW și a muniției către piața ilicită;

— Diseminarea platformei emisferice de cunoaștere, inclusiv a unui instrument de căutare optimizat pentru a facilita accesul la standardele și orientările CIFTA (dezvoltate în etapa a II-a).

Rezultate

— Acordarea de asistență legislativă unui număr de cel puțin trei țări din regiune pentru îmbunătățirea cadrului normativ național privind armele de foc, ținând seama de standardele internaționale și de perspectiva de gen;

— O mai mare disponibilitate a instrumentelor regionale pentru a sprijini țările în privința tuturor aspectelor controlului armelor de foc (atât la nivel de ofertă, cât și la nivel de cerere) prin dezvoltarea și punerea la dispoziție: (i) a orientărilor CIFTA pentru formularea, planificarea, punerea în aplicare și evaluarea programelor voluntare de predare a armelor și (ii) a orientărilor CIFTA privind practicile de siguranță și securitate pentru societățile private de securitate care utilizează arme de foc;

— Extinderea Platformei emisferice de cunoaștere privind armele de foc și difuzarea sa către părțile interesate din regiune.

Obiectivul 2: Intensificarea schimbului de cunoștințe și informații privind traficul de arme de foc și proliferarea ilicită a SALW pe continentele americane

Activități

— Evaluarea amănunțită a capacităților statului de gestionare a ciclului de viață al SALW și al muniției (având în vedere metodologia UNIDIR pentru evaluarea de referință a gestionării armelor și muniției);

— Aplicarea chestionarului CIFTA pentru identificarea capacităților statului de gestionare, prevenire, control și urmărire penală a comerțului ilicit cu arme de foc;

— Formarea personalului național în vederea colectării și sistematizării datelor privind traficul de arme de foc și proliferarea ilicită a SALW, ținând seama de perspectiva de gen.

Rezultate

— Efectuarea unei evaluări de referință a gestionării armelor și muniției conform metodologiei UNIDIR într-o țară din regiune;

— Aplicarea chestionarului CIFTA în regiune, cu răspunsuri din partea a cel puțin 60 % din statele părți la CIFTA;

— Elaborarea, publicarea și diseminarea unui raport cu principalele constatări ale aplicării chestionarului CIFTA;

— Organizarea a trei seminare subregionale virtuale (America Centrală, America de Sud și regiunea Caraibilor), fiecare cu cel puțin 20 de participanți, pentru a sensibiliza personalul național de nivel înalt în legătură cu instrumentele de colectare a datelor privind traficul de arme de foc și proliferarea ilicită, precum și în legătură cu tehnicile și strategiile de îmbunătățire a colectării și sistematizării datelor.

Obiectivul 3: Îmbunătățirea capacităților statului de gestionare a ciclului de viață al SALW și al muniției, reducând riscul de deturnare către piața ilicită

Activități

— Elaborarea și efectuarea unei formări specializate pentru personalul național în domeniul gestionării armelor și muniției, inclusiv în ceea ce privește PSSM, marcarea și ținerea evidenței, campaniile voluntare de predare a armelor și distrugerea SALW și a muniției, ținând seama de standardele și de bunele practici internaționale;

— Furnizarea de certificare internațională pentru personalul național privind neutralizarea avansată a dispozitivelor explozive (EOD-3), în parteneriat cu Ministerul Apărării din Spania;

— Asistență tehnică și materială și certificarea proceselor naționale de distrugere a SALW și a muniției confiscate, învechite sau excedentare;

— Asistență tehnică și materială pentru evaluarea și consolidarea infrastructurii depozitelor naționale de SALW și muniție, în conformitate cu standardele CIFTA, MOSAIC și IATG.

— Organizarea unui atelier pentru utilizatorii programului informatic de control al inventarului de arme și muniție (SAM), dezvoltat în cursul etapei I și extins în etapa a II-a, pentru a identifica provocările și cerințele de actualizare;

— Furnizarea SAM instituțiilor naționale ale statelor membre ale OAS care solicită acest lucru, inclusiv formarea utilizatorilor și asistență tehnică pentru aceștia;

— Testarea conceptului inițial de soluție electronică a Mecanismului de comunicare regională privind transferurile legale de arme de foc și muniții (MCTA), dezvoltat în etapa a II-a;

— Dezvoltarea modulelor opționale ale Mecanismului regional de comunicare privind transferurile de licențe pentru arme și muniții (MCTA) și a funcționalităților suplimentare, luând în considerare feedbackul primit de țările în care acesta a fost testat;

— Sprijinirea implementării sistemului național de acordare a licențelor pentru controlul exporturilor/importurilor în țări, dezvoltat în cursul etapei a II-a, inclusiv adaptarea la standardele și procesele naționale.

Rezultate

— Distrugerea prin asistența și/sau certificarea din partea proiectului a cel puțin 50 000 de SALW și 100 de tone de muniție excedentare, învechite și/sau confiscate;

— Formarea și îmbunătățirea cunoștințelor a cel puțin 400 de membri ai personalului național din 10 țări cu privire la aplicarea bunelor practici de gestionare a armelor și muniției;

— Certificarea EOD-3 a cel puțin 30 de membri ai personalului național din 10 state membre ale OAS, în parteneriat cu Ministerul Apărării din Spania;

— Îmbunătățirea securității stocurilor instituționale în cel puțin 5 depozite naționale de SALW și muniție din regiune;

— Consolidarea capacității de inventariere și contabilizare în legătură cu SALW și cu muniția din stocurile instituțiilor naționale prin îmbunătățirea și diseminarea SAM;

— Creșterea capacității a cel puțin trei state membre ale OAS de a controla transferurile internaționale de SALW și muniție prin instalarea sistemului național de acordare a licențelor;

— Dezvoltarea completă și testarea Mecanismului de comunicare regională privind transferurile legale de arme de foc și muniții (MCTA) de către statele membre ale OAS.

Obiectivul 4: Crearea sau consolidarea sistemelor naționale de urmărire sistematică a SALW ilicite

Activități

— Crearea de ateliere subregionale pentru schimbul de informații privind bunele practici de urmărire a SALW ilicite;

— Elaborarea de protocoale naționale de recuperare a armelor de foc pentru a permite urmărirea și anchetarea sistematică a armelor de foc recuperate, în parteneriat cu INTERPOL;

— Acordarea de asistență tehnică autorităților naționale pentru identificarea și urmărirea armelor de foc recuperate și generarea de informații operative care să fie transmise unităților de anchetă relevante;

— Evaluarea principalelor lacune în sistemele de ținere a evidenței și în colectarea datelor care împiedică urmărirea internă și internațională a armelor de foc recuperate, precum și furnizarea de asistență tehnică și de resurse pentru consolidarea sau crearea acestor sisteme/baze de date naționale, ținând seama de lacunele identificate;

— Asistență tehnică și materială privind marcarea și ținerea evidenței, în special pentru statele membre care au beneficiat de asistență în etapele anterioare ale cooperării cu Uniunea Europeană.

Rezultate

— Creșterea capacităților de urmărire a SALW recuperate ale unui stat membru al OAS prin elaborarea unui protocol de recuperare a armelor de foc, oferirea de asistență tehnică pentru urmărirea armelor de foc și îmbunătățirea sistemelor și echipamentelor necesare pentru urmărirea internă și internațională;

— Organizarea unui seminar regional cu cel puțin 20 de participanți în vederea diseminării bunelor practici de urmărire, a cadrelor de urmărire ale CIFTA (inclusiv desemnarea de puncte de contact pentru urmărire) și a schimbului de informații;

— Asistarea a cinci instituții naționale ale statelor membre ale OAS în vederea îmbunătățirii capacităților lor de marcare și de ținere a evidenței.

Obiectivul 5: Reducerea factorilor de risc asociați violenței armate la nivel comunitar

Activități

— Organizarea de activități extrașcolare zilnice pentru a consolida abilitățile de viață ale tinerilor expuși riscurilor prin metodologia OASIS într-un stat membru al OAS;

— Înființarea unui centru de referință pentru sprijinirea psihosocială a victimelor violenței armate în cel puțin o comunitate puternic afectată dintr-un stat membru al OAS;

— Formarea factorilor de decizie de la nivel local, a funcționarilor guvernamentali, a furnizorilor de servicii, a educatorilor, a părinților și a societății civile cu privire la prevenirea violenței cu utilizarea armelor de foc;

— Elaborarea și oferirea unui program regional de formare educațională (prin intermediul unui curs online deschis și în masă și al unui curs de formare a formatorilor) pentru cadrele didactice, funcționarii școlari și alte autorități cu privire la modul de abordare și prevenire a utilizării armelor de foc în școli;

— Formarea personalului din sectorul public național (în mod hibrid, cu module cu prezență fizică și un curs online deschis și în masă) cu privire la prevenirea violenței de gen prin utilizarea armelor de foc;

— Organizarea de ateliere cu participarea jurnaliștilor și influencerilor în mediul digital pentru a sensibiliza în legătură cu factorii de risc ai violenței legate de armele de foc și pentru a chema la luarea de măsuri pentru întreruperea și prevenirea violenței;

— Acordarea de asistență tehnică și materială unui stat membru al OAS în dezvoltarea și punerea în aplicare a programelor de sensibilizare cu privire la riscuri și de predare voluntară a armelor în comunități selectate.

Rezultate

— Ameliorarea competențelor de viață ale unui număr de cel puțin 300 de tineri expuși riscurilor (inclusiv tineri în conflict cu legea) din comunități beneficiare prin formare și activități zilnice după programul școlar;

— Înființarea într-o comunitate a unui centru de referință de sprijin psihosocial destinat victimelor violenței comise cu arme de foc care oferă (i) sprijin psihosocial individualizat pentru cel puțin 100 de supraviețuitori ai violenței și/sau persoane expuse riscului de a comite acte de violență sau de a se confrunta cu violență armată și (ii) ateliere tematice privind prevenirea violenței și activități de informare în cadrul comunității școlare și în spațiile participative locale;

— Formarea cu privire la prevenirea violenței armate a cel puțin 200 de factori de decizie de la nivel local, funcționari guvernamentali, furnizori de servicii, cadre didactice, părinți și membri ai societății civile;

— Formarea cu privire la combaterea și prevenirea utilizării armelor de foc în școli a cel puțin 150 de cadre didactice, funcționari școlari și membri ai altor autorități naționale conexe;

— Formarea cu privire la prevenirea violenței de gen prin utilizarea abuzivă a armelor de foc a cel puțin 150 de funcționari guvernamentali și membri ai societății civile, inclusiv a 15 persoane instruite să fie multiplicatori de cunoștințe prin cursuri de formare a formatorilor;

— Creșterea gradului de sensibilizare în legătură cu factorii de risc asociați violenței armate a cel puțin 25 de jurnaliști și influenceri în mediul digital prin participarea lor la atelierul privind prevenirea violenței legate de armele de foc;

— Desfășurarea de campanii educaționale de conștientizare a riscurilor și de predare voluntară a armelor în comunitățile beneficiare ale unei țări, contribuind la reducerea cererii de arme de foc și a disponibilității acestora.

Obiectivul 6: Consolidarea cooperării subregionale prin elaborarea și punerea în aplicare a foii de parcurs subregionale privind armele de foc

Activități

— Crearea unui cadru de monitorizare și evaluare pentru foaia de parcurs a Americii Centrale privind armele de foc, inclusiv dezvoltarea de instrumente electronice pentru a sprijini colectarea și analiza datelor;

— Acordarea de asistență tehnică țărilor din America Centrală în ceea ce privește monitorizarea și evaluarea foii de parcurs, inclusiv sprijin pentru efectuarea evaluărilor de referință, formarea personalului național în utilizarea cadrului de monitorizare și evaluare, precum și asistență continuă pentru colectarea datelor necesare;

— Organizarea unei reuniuni anuale cu prezență fizică a statelor, donatorilor și partenerilor de punere în aplicare a foii de parcurs a Americii Centrale privind armele de foc;

— Organizarea de reuniuni bienale virtuale ale partenerilor de implementare, ale autorităților guvernamentale și ale donatorilor (separat și împreună);

— Organizarea de ateliere și asistență tehnică la nivel național destinate țărilor Americii Centrale care să le permită să elaboreze planuri naționale de acțiune, având în vedere obiectivele generale ale foii de parcurs, inclusiv formare și mentorat individual pentru aceste țări.

Rezultate

— Elaborarea și aprobarea de către țările participante a cadrului de monitorizare și evaluare pentru foaia de parcurs a Americii Centrale privind armele de foc;

— Efectuarea evaluării de referință în cel puțin 50 % din țările participante din America Centrală;

— O reuniune anuală cu prezență fizică a foii de parcurs a Americii Centrale privind armele de foc;

— Organizarea, împreună cu partenerii de implementare, autoritățile guvernamentale și donatorii, a șase reuniuni virtuale ale foii de parcurs a Americii Centrale privind armele de foc;

— Elaborarea și aprobarea de planuri naționale de acțiune de către cel puțin 40 % din țările participante la foaia de parcurs a Americii Centrale privind armele de foc;

— Elaborarea și convenirea, împreună cu țările andine, a proiectului de foaie de parcurs andină privind armele de foc.

9. **Durata**

Durata totală estimată a etapei a III-a regionale cuprinzătoare va fi de 36 de luni.

10. **Entitatea de punere în aplicare din punct de vedere tehnic**

Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a acestui program este încredințată Departamentului pentru Securitate Publică al Secretariatului General al Organizației Statelor Americane (DPS/OAS). DPS/OAS se află într-o poziție privilegiată care îi permite să sprijine țările de pe continentele americane, dat fiind dublul său rol de co-secretariat tehnic al CIFTA și de organism tehnic și operațional al OAS în acest domeniu. În această calitate, DPS/OAS are un istoric de punere în aplicare a unor proiecte și programe care ajută statele membre ale OAS să își îndeplinească obligațiile de securizare a stocurilor naționale de arme de foc, să adopte măsuri legislative pentru a incrimina fabricarea ilicită și traficul ilicit de arme de foc, să impună marcarea armelor de foc și să facă schimb de informații privind urmărirea și modelele de trafic ilicit cu alți semnatari ai CIFTA. Nicio altă organizație regională sau subregională care cuprinde continentele americane nu are influența politică, competența tehnică sau extinderea geografică necesară pentru a putea sprijini și ajuta toate statele americane.

În cursul etapei a III-a, DPS/OAS va continua să se coordoneze și să colaboreze cu alte instituții și organizații. Începând cu etapa I, au fost stabilite parteneriate strategice cu entități care sprijină țările din America Latină și regiunea Caraibilor pentru a evita suprapunerea eforturilor și a crește la maximum eficacitatea acțiunii. Printre acești parteneri se numără Centrul regional al ONU pentru pace, dezarmare și dezvoltare în America Latină și în regiunea Caraibilor (UN-LiREC), Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate (UNODC), Institutul Națiunilor Unite pentru Cercetare în Domeniul Dezarmării (UNIDIR), Agenția de Implementare a Comunității Caraibilor privind Criminalitatea și Securitatea (CARICOM IMPACS), Consiliul interamerican de apărare, echipa de consiliere pentru gestionarea muniției din cadrul Centrului internațional pentru deminare umanitară din Geneva (AMAT- GICHD) și INTERPOL.

11. **Relevanță**

— **Relevanță regională**

În pofida progreselor semnificative înregistrate în consolidarea democrației și dezvoltarea socioeconomică, țările din America Latină și regiunea Caraibilor continuă să se confrunte cu provocări enorme în ceea ce privește promovarea siguranței cetățenilor și a comunităților lor. Securitatea publică sau lipsa acesteia reprezintă o prioritate majoră atât pentru cetățeni, cât și pentru autoritățile guvernamentale din regiune. Continentele americane rămân una dintre cele mai violente zone din lume, experții identificând disponibilitatea armelor de foc și accesul nerestricționat la acestea ca factori-cheie de risc care contribuie la rate ridicate ale violenței letale. Această problemă este agravată de gradul tot mai mare de sofisticare și complexitate a grupurilor infracționale organizate, care și-au extins activitatea și domină în prezent piața traficului ilicit de arme. Aceste grupuri au trecut de la structuri verticale la organizații sub formă de rețea, ceea ce a dus la o mai mare eficiență și rentabilitate a activităților lor ilicite și la creșterea dificultăților în identificarea și anchetarea infractorilor.

Este evident că traficul de arme de foc și disponibilitatea acestora au un impact semnificativ asupra regiunii, reprezentând una dintre principalele provocări pentru securitatea regională și mondială. Această realitate se reflectă în mai multe angajamente politice și juridice asumate de țările din regiune, inclusiv:

— ratificarea Convenției CIFTA și a altor instrumente internaționale, cum ar fi TCA și Protocolul privind armele de foc;

— participarea activă la cadre voluntare, cum ar fi PdA și Cadrul mondial pentru gestionarea munițiilor convenționale pe întreaga durată a ciclului lor de viață;

— adoptarea foii de parcurs a regiunii Caraibilor și a foii de parcurs a Americii Centrale privind armele de foc.

CIFTA stabilește mai multe obligații pentru statele părți, inclusiv stabilirea jurisdicției în ceea ce privește infracțiunile, marcarea obligatorie a armelor de foc, păstrarea evidenței în scopul urmăririi acestora, îmbunătățirea controlului transferurilor, măsurile de prevenire a deturnării și cooperarea transnațională. A doua direcție de acțiune a CIFTA consolidează obiectivele statelor părți la CIFTA în aceste domenii, în conformitate cu Programul de acțiune al ONU și cu Protocolul privind armele de foc. Prezentul proiect utilizează acest cadru pentru a oferi asistență tehnică țărilor în operaționalizarea angajamentelor și a dispozițiilor acestor tratate, în special ale Convenției CIFTA.

— **Alinierea la prioritățile Uniunii Europene**

Obiectivele, activitățile și rezultatele preconizate ale acestui proiect sunt aliniate la obiectivele și abordarea Strategiei UE „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor” ([5]), adoptând o perspectivă multilaterală pentru a promova implicarea în toate regiunile lumii. Prin crearea de parteneriate cu OAS, această acțiune va continua să promoveze sinergii între UE și OAS și, prin extensie, între Europa și continentele americane, pentru a reduce nivelul violenței armate și al activităților infracționale. Mai exact, această acțiune va promova activitatea Uniunii Europene în regiune prin acordarea de sprijin specific țărilor grav afectate de proliferarea, acumularea excesivă și traficul de SALW.

Concret, etapa a III-a reflectă următoarele priorități ale strategiei:

2.1. Consolidarea cadrului normativ: activitățile din cadrul Obiectivului 1 al acțiunii urmăresc să garanteze că țările își armonizează legislația cu standardele internaționale și dispun de instrumente pentru promovarea punerii în aplicare a tratatelor și convențiilor internaționale;

2.2.2 Controale ale exporturilor de arme de foc și de muniție aferentă: Promovarea sistemului național de acordare de licențe și a Mecanismului de comunicare regională privind transferurile legale de arme de foc și muniții (MCTA), în cadrul Obiectivului 3, ține seama de importanța controlului comerțului legal pentru a evita deturnarea către piața ilicită;

2.2.3 Gestionarea sigură a stocurilor de SALW și muniție: Obiectivul 3 cuprinde o serie de activități axate pe PSSM, inclusiv cursuri de formare a funcționarilor și asistență tehnică și materială pentru îmbunătățirea practicilor și a dotărilor, în conformitate cu standardele internaționale consacrate în compendiile modulare de implementare a controlului armelor de calibru mic (MOSAIC) și în IATG;

2.2.4 Eliminarea responsabilă a SALW și a muniției aferente: Obiectivul 3 include formare, asistență materială, supravegherea și certificarea proceselor de distrugere a armelor de foc și a muniției, puse la dispoziția țărilor care o solicită;

2.2.5 Aspecte transversale: În cadrul tuturor obiectivelor acțiunii, vom promova soluții și strategii de combatere a traficului de arme de foc printr-o abordare cuprinzătoare, care să includă aspecte transversale, cum ar fi adaptarea la dimensiunea de gen și utilizarea tehnologiei informației.

În plus, această acțiune concordă și cu Planul de acțiune al UE privind traficul de arme de foc pentru perioada 2020-2025, ținând seama de cele patru priorități stabilite în acesta:

— Prioritatea 1: Protejarea pieței legale și limitarea deturnărilor

— Prioritatea 2: Obținerea unei imagini de ansamblu mai bune pe baza informațiilor disponibile

— Prioritatea 3: Creșterea presiunii asupra piețelor infracționale

— Prioritatea 4: Intensificarea cooperării internaționale

Multe dintre activitățile și rezultatele preconizate ale acestei acțiuni vor contribui la reducerea deturnării de la utilizatorii statali și nestatali autorizați (cum ar fi oferirea de asistență tehnică privind PSSM, marcarea și distrugerea), precum și la creșterea eficacității acțiunilor de combatere a traficului de arme de foc prin promovarea unei strategii cuprinzătoare de urmărire pentru agențiile de aplicare a legii. În plus, prin intermediul acțiunii, Uniunea Europeană crește sprijinul oferit continentelor americane și anvergura agendei sale de cooperare internațională. După cum s-a menționat, continentele americane sunt regiunea cea mai afectată de violența legată de armele de foc, care nu numai că periclitează securitatea în regiune, ci are consecințe negative și în alte părți ale globului, inclusiv în Europa, cum ar fi rutele transregionale ale traficului de arme de foc și migrația ilegală din cauza instabilității de pe continentele americane.

Obiectivele, activitățile și rezultatele preconizate ale prezentului proiect se aliniază îndeaproape la obiectivele și abordarea Strategiei UE „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor” ([6]), subliniind o perspectivă multilaterală de promovare a implicării în toate regiunile. Prin crearea de parteneriate cu OAS, această inițiativă va continua să creeze sinergii între UE și OAS și, prin extensie, între Europa și continentele americane, pentru a reduce violența armată și activitățile infracționale. Mai exact, acest proiect va scoate în evidență activitatea Uniunii Europene în regiune prin acordarea de sprijin specific țărilor grav afectate de proliferarea, acumularea excesivă și traficul de arme de calibru mic și armament ușor (SALW).

([5]) „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor”: Strategia UE împotriva armelor de foc, a armelor de calibru mic și armamentului ușor ilicite și a muniției aferente, adoptată de Consiliu la 19 noiembrie 2018

([6]) „Asigurarea securității armelor, protejarea cetățenilor”: Strategia UE împotriva armelor de foc, a armelor de calibru mic și armamentului ușor ilicite și a muniției aferente, adoptată de Consiliu la 19 noiembrie 2018

Etapa a III-a reflectă următoarele priorități ale strategiei UE:

Consolidarea cadrului normativ: Activitățile din cadrul Obiectivului 1 urmăresc să garanteze că țările își armonizează legislația cu standardele internaționale și dispun de instrumentele necesare pentru a pune în aplicare tratatele și convențiile internaționale.

Controale ale exporturilor de arme de foc și de muniție: Obiectivul 3 promovează sistemele naționale de acordare a licențelor și mecanismele de comunicare regională privind transferurile legale de arme de foc și muniții, ținând seama de importanța pe care o are controlul comerțului legal pentru prevenirea deturnărilor către piața ilicită.

Gestionarea sigură a stocurilor de SALW și muniție: Obiectivul 3 cuprinde activități axate pe PSSM, inclusiv cursuri de formare a funcționarilor și asistență tehnică și materială pentru îmbunătățirea practicilor și a dotărilor, în concordanță cu standardele internaționale consacrate precum MOSAIC și IATG.

Eliminarea responsabilă a SALW și a muniției: Obiectivul 3 include și formare, asistență materială, supravegherea și certificarea proceselor de distrugere a armelor de foc și a muniției în țările care solicită un astfel de sprijin.

Aspecte transversale: În cadrul tuturor obiectivelor, acțiunea promovează soluții cuprinzătoare de combatere a traficului de arme de foc, incluzând aspecte transversale precum adaptarea la dimensiunea de gen și utilizarea tehnologiei informației.

Această acțiune concordă și cu Planul de acțiune al UE privind traficul de arme de foc pentru perioada 2020-2025, care stabilește patru priorități:

Protejarea pieței legale și limitarea deturnărilor: Activitățile și rezultatele preconizate vizează reducerea deturnărilor de la utilizatorii statali și nestatali autorizați prin asistență tehnică privind PSSM, marcarea și distrugerea.

Obținerea unei imagini de ansamblu mai bune pe baza informațiilor disponibile: Strategia cuprinzătoare de urmărire promovată în cadrul acestei acțiuni va spori eficacitatea acțiunilor de combatere a traficului de arme de foc desfășurate de agențiile de aplicare a legii.

Creșterea presiunii asupra piețelor infracționale: Prin combaterea traficului ilicit de SALW și prin consolidarea cooperării cu autoritățile de aplicare a legii, această acțiune contribuie la creșterea presiunii asupra piețelor infracționale.

Intensificarea cooperării internaționale: Această acțiune consolidează sprijinul oferit continentelor americane și extinde agenda de cooperare internațională a UE. Regiunea continentelor americane este afectată semnificativ de violența legată de armele de foc, care periclitează securitatea și are consecințe negative la nivel mondial, printre care se numără rutele transregionale de trafic de arme de foc și migrația neregulamentară din cauza instabilității regionale.

Prin abordarea acestor priorități, proiectul contribuie la reducerea violenței legate de armele de foc pe continentele americane și consolidează securitatea regională și internațională, demonstrând angajamentul UE de a promova stabilitatea și siguranța în toate regiunile.

12. **Raportare**

DPS/OAS va pregăti rapoarte periodice, în conformitate cu acordul de delegare negociat.